

Rök

LINDA JOHANSSON

**BONNIER
CARLSEN**

*Tidigare böcker av Linda Johansson
(f.d. Åkerström) på Bonnier Carlsen:*

Serien Bloksberg:

Dödsdansen, 2021

Spiritus, 2022

Halvling, 2023

Bytet, 2024

RÖK

Copyright © Linda Johansson 2025

Omslag: Alexander Jansson

Utgiven av Bonnier Carlsen Bokförlag, Stockholm 2025

Box 3159, 103 63 Stockholm

info@bonniercarlsen.se

www.bonniercarlsen.se

ISBN 978-91-7979-943-4

Tryckt av ScandBook, EU 2025

Tryckning 1

KAPITEL I

PICKUPEN KRÄNGER NÄR mamma rattar in på allt mindre vägar. Landskapet har förändrats från öppna åkrar till mörk barrskog. Jag vet inte hur många mil jag har stirrat in i en vägg av mörkgröna granar längs vägen nu. Till och med Råttan har gett upp. Små snarkljud är det enda som hörs och när jag vänder mig om ser jag att han har rullat ihop sig till en vit boll på min jacka i baksätet.

”Är vi verkligen rätt?” undrar jag och stirrar på granarna som svischar förbi.

Mest för att ha något att säga. De senaste två timmarnas tystnad har blivit tjock.

”Ja, det tror jag nog.” Mamma får något hoppfullt i rösten och jag ser i ögonvrån att hon tittar till på mig innan hon fortsätter koncentrera sig på körningen. Om hon tror att jag har ändrat mig har hon fel.

”Måste vi verkligen flytta igen?” säger jag med blicken fäst på vägen. ”Och hit? Mitt ute i ingenstans.”

”Jo, men du vet varför. Du ska se att det är ett fint ställe när vi kommer fram.”

Jo, jag vet varför. Jag har fått mammas förklaringar tusen gånger. Och jag är så himla trött på dem. Det här är fjärde flytten bara under de senaste två åren.

”Det finns faktiskt journalister som har en anställning och jobbar på samma tidning i åratal”, säger jag.

”Jag vet.” Svaret är kort och följs av en lika kort suck. ”Men jag vill inte ...”

”... jobba med vanliga nyheter”, avslutar jag meningen åt henne. ”Du tänker inte ett skit på mig. Bara på att du ska få skriva dina löjliga reportage om ockulta grejer som typ noll personer tror på.”

Jag vet att det är taskigt, men jag kan inte låta bli.

”Det där är inte sant. Det vet du. Jag tänker alltid på dig och på att du ska ha det bra”, säger mamma.

”Varför flyttar vi hela tiden då?” fräser jag. ”Tror du att det är så himla kul att byta skola varenda jävla termin?”

”Svär inte!”

Stämningen blir tjock igen.

”Nej, det tror jag inte”, säger mamma till sist. ”Men det är det här jag kan. Det jag vill hålla på med. Och du vet att jag gör ett viktigt jobb. Mina reportage både dokumenterar och bevarar sägner och historia. Sätter dem på kartan så de inte glöms bort. Det finns så många historier som behöver ...”

Hon far upp med handen i de rödfärgade hårlockarna. En gest som jag lärt mig betyder att hon inte är så säker som hon försöker låta. Och där kom det igen: *Det jag vill hålla på med.*

Hon ja.

Jag då?

Jag vill inte flytta runt. Och hennes intresse för magi, spöken och folk med konstiga ”övernaturliga” historier är *barnsligt*. Barn gillar sådant. Inte mammor.

Förutom min då.

Dessutom tror hon på tarotkort. Ja, det är tyvärr sant. Och de där löjliga korten säger tydligen till henne att hon måste flytta till nya ställen hela tiden.

Jag har just böjt mig ner för att demonstrativt ta upp en bok ur väskan, när Råttan far upp och kastar sig mot vindrutan, medan han försöker låta så farlig som det bara går. Hans bjäbbande skrämmer nog inte så värst många, även om det skär i öronen. Utanför ser jag en blå vägskylt med texten *Lersjö* i vita bokstäver.

På trottoaren går en man med grön jacka av typ jaktmodell och en sådan där keps som man kan vända ut och in på och få en annan färg om man vill. Han har valt den orangea sidan utåt.

I ett läderkoppel, som mannen håller hårt lindat runt handen, sliter och drar en drever med tungan fladdrande utanför munnen.

Nu har Råttan helt gått i spinn i baksätet. Tänderna slår i rutan med ett litet klonk för varje attack han gör och bjäbbandet har antagit en galen ton. Mannen på trottoaren stirrar, och utan att släppa oss med blicken petar han ut en snusprilla som han slänger i diket med en snärt. Sedan torkar han av pekfingret mot byxbenet. Antagligen ser det mycket underligt ut med en stor pickup fylld med väskor, cyklar och ett par möbler på flaket, samt en galen jack russell terrier som kastar sig mot rutan med uppdragna läppar.

Jag försöker göra mig så liten och osynlig som möjligt. Mamma ler och vinkar glatt.

Råttans skällande gör mig svettig och jag tänker att han måste lugna ner sig innan han slår sönder tänderna, så jag tar

till mitt bästa kort och säger ”död” med bestämd röst. På en sekund ligger Råttan på rygg i baksätet med alla fyra benen rakt upp i en stel position. Första sekunderna blundar han, sedan kan han som vanligt inte låta bli att tjuvkika för att se om han ska få sin belöning snart. Han kan många konster, men Döden är hans paradnummer.

Jag gräver i påsen efter en ostkrok. Egentligen gillar han chips bäst, men de är slut. Han fångar den reptilsnabbt. Det knastrar när han tuggar i sig ostkroken och vi passerar gubben med drevern.

Sedan är det som om granskogen aldrig funnits. Eller inte vågar växa längre. Den tar tvärt slut strax efter skylten och framför oss öppnar sig landskapet igen.

Jag vevar ner rutan och sticker ut huvudet. Vinden sveper över ansiktet när pickupen susar fram längs vägen, förbi små gårdar, höstfärgade ängar och hagar och slutligen in i Lersjö centrum. Så står det i alla fall på skylten i korsningen som vi just kommit fram till.

Lersjö centrum

Om man tar till vänster.

Tar man höger kommer man till *Lersjö bilverkstad*. Rakt fram ligger det en matbutik som inte helt oväntat är döpt till *Lersjö livs*.

Mamma svänger mot centrum. All aktivitet verkar avstanna när vi rullar genom samhället. Ett par med praktiska kepsar på huvudet kommer helt av sig i sitt trädgårdsarbete, ett gäng tanter hoppar av sina cyklar för att glo på oss och på *Pizzeria Pronto* tittar gästerna på uteserveringen upp från maten när vi kör förbi. Tre epor saktar ner till laglig fart och

armbågar åker ut genom nerrullade rutor när vi möts.

Mammas tunna sjal med knallrosa blommor fladdrar runt halsen och det röda krullet står rakt ut bakom henne i vinddraget från fönstret. Mitt eget spikraka svarta hår har jag satt ihop i en stram fläta. Jag kryper ihop i framsätet för att slippa synas. Jag vill inte.

V i l l i n t e.

Vi har som sagt flyttat förr. Till det ena stället efter det andra. Och nu är det alltså Lersjös tur. Vilket innebär ny skola och nya kompisar igen. Om jag nu lyckas få några den här gången. Jag börjar bli van vid att vara utanför. Klara mig själv. Det tjocknar i halsen, jag orkar inte ens *tänka* på skolan. Då känner jag en liten nos som puffar mig på armen. Råttan är mästare på att läsa av hur man mår. Jag stryker hans vita huvud, sväljer ner klumpen.

”Det borde vara här”, muttrar mamma bredvid mig och svänger in på en liten avtagsväg precis efter centrum.

Pickupen stannar med ett ryck och en pust och mamma klappar den tillgivet på instrumentbrädan. Sedan gräver hon fram en välanvänd kartbok med hårda pärmar och börjar bläddra fram och tillbaka bland sidorna medan hon suckar uppgivet. Hon har aldrig varit särskilt bra på att läsa kartor så egentligen är det ett under varje gång vi hittar rätt.

GPS använder hon inte. Det är *själlöst*.

”Behöver ni hjälp?”

En man kikar upp ovanför en midjehög syrenhäck. Han har en liten hatt på huvudet och en kratta i handen, ansiktet är vänligt. Mamma sticker ut huvudet genom rutan.

”Vi ska till Skraltbacken”, säger hon.

Mannen med hatten lutar sig en aning åt sidan, när han får syn på mig stelnar han till. "Är det din dotter?" säger han.

"Ja, sist jag kollade så var hon det", säger mamma.

"Ska ni, öh, *bo* på Skraltbacken?"

"Ja", säger mamma, som börjar låta otålig. "Vet du vägen?"

"Visst, visst." Mannen pekar in längs vägen vi redan är på. "En kilometer till, sedan tar ni höger. Det är första huset på vänster sida, bara ett par hundra meter in. Det ligger högt, går inte att missa. Jag heter Folke förresten, ni ska hyra av Dubbelnische då förstår jag?"

"Ja, vi ska hyra av någon Nils och jag heter Marilyn Karlsson och det här är Alva", säger mamma och pekar på mig.

"Trevligt, välkomna då", säger Folke utan att låta det minsta entusiastisk. Han börjar gå mot huset, men stannar till och vänder sig halvt om. "Jo, kan ni kanske ... hålla lite koll", säger han.

"Vad menar du?" säger mamma.

"Var försiktiga bara."

"Spökar det?" Mamma blinkar med ena ögat.

"Kanske det", muttrar han.

"Sådant älskar vi", säger mamma och skrattar sitt vanliga höga skratt, helt olikt alla andra mammors skratt. "Det är därför vi ska bo där."

Folke ler, men leendet når inte fram till ögonen. "En kilometer till och sedan höger", upprepar han.

Mamma gör tummen upp. "Toppen."

Hon vrider på nyckeln och får i gång vår gamla bil igen och vi skumpar sakta vidare längs grusvägen. Trots att hon väjer undan från de djupaste groparna flyger Råttan som en vante

i baksätet varje gång bilen kränger till. Efter vad som känns som en evighet stannar mamma plötsligt med en tvärnit och Råttan far fram i knät på mig. Förnärmad vänder han baken mot mamma, men varken hon eller jag bryr oss om Råttan just nu. Jag känner hur jag gapar och tvingar mig att stänga munnen.

På höjden framför oss ligger ett hus som inte liknar något vi sett förut (och vi har sett många hus). En rostig skylt på brevlådan talar om att det verkligen är Skraltbacken vi kommit till, och namnet gör sannerligen huset rättvisa. Jag räknar till fem torn i varierande storlek, alla med spetsiga toppar och en mängd fönster med massor av små rutor i varje. Runt hela huset går en bred veranda där en vildvuxen klätterväxt i höströda toner slingrar sig i och runt staketet som om den försöker hålla ihop alltihop och det är nog tur, annars skulle det väl rasa.

Jag tänker genast samma sak som den där Folke.

Är det verkligen meningen att vi ska *bo* här?

KAPITEL 2

”VÄLKOMNA TILL SKRALTBACKEN!”

En lerig jeep har just svängt in bakom oss och två män kliver ur och vinkar. Den ena har en blå arbetsoverall på sig. Den andra ser mer friluftsaftig ut, med rutig skjorta och byxor med många fickor.

Mamma öppnar raskt dörren och kliver ur bilen.

”Tackar, det är jag som är Marilyn”, säger hon och tar männen i hand, ”och det här är Alva.” Hon viftar åt mig att komma fram, vilket jag ignorerar.

”Hej, det är jag som är Nils”, säger den kortare av dem, han med overallen. Han låter lite norrländsk på dialekten.

”Jag heter också Niels, fast med ett e i mitten”, säger den andra. Hans dialekt passar inte alls ihop med friluftsbuxor. Mer med kostym typ.

Dubbelnisse alltså, tänker jag. Smart. Jag nickar till dem genom vindrutan och sätter försiktigt fötterna på gräsmattan, som till min förvåning är välklippt, och går den lilla grusgången fram till huset. Framför dörren blir jag stående. Färgen flagar och när jag tar i handtaget får jag det i handen.

”Hoppsan, ja, huset kanske inte är i bästa skick, men det är trevligt, och billigt”, säger Nils ursäktande och trycker fast handtaget igen.

”Intressant hus”, säger mamma och höjer på ena ögonbrynet. ”Nu börjar jag förstå varför den där Folke försökte varna oss.”

”Jaså, ni har redan stött på Folke?” säger Niels och utbyter en blick med Nils.

”Han varnade oss för spöken”, säger mamma och får det där galet nyfikna i blicken. Det som hon alltid får när spöken, magi och hemska gamla mord och halshuggningar kommer på tal. ”Jag hoppas verkligen det stämmer att det spökar, men det har vi ju redan pratat om på telefon.”

Niels och Nils tittar på varandra igen, som om de inte är helt säkra på vad de ska svara.

”Jajamän, nog sägs det att det spökar här, däremot kan vi ju inte lova att ni kommer att vara med om något förstås ...”, säger Niels till sist och gör en gest mot huset, som mest liknar ett förfallet slott i miniatyr.

Jag fnysar ljudligt och Nils vänder blicken mot mig.

”Jag gissar att du inte tror på sådant”, säger han och ler vänligt.

”Då gissar du rätt”, säger jag.

”Hur som helst, flera hyresgäster har pratat om att det spökar, de säger att de har sett en gestalt i trädgården och allt möjligt konstigt, så jag hoppas att huset ska vara till belåtenhet för ditt arbete”, säger han och tittar på mamma.

”Du är den första som kommer hit för att det sägs spöka, alla andra åker härifrån av samma anledning”, fyller Niels i.

Mamma rynkar pannan.

”Så ni brukar inte tala om för dem som ska bo här att det spökar?”

Niels skruvar på sig. ”Nja, vi vill inte skrämma upp folk i onödan ...”

”Nej, det förstås”, säger mamma och ser belåten ut.

Hon är verkligen naiv ibland. Fattar hon inte att de där båda försöker sälja in spökerierna för att de vill ha oss som hyresgäster och på så sätt få in lite pengar? Att alla andra har åkt härifrån beror förmodligen på att huset är i ett bedrövligt skick. Jag kastar en blick mot ett av fönstren, en ruta är sprucken och nästan all färg på karmen är bortflagnad.

”Risken finns ju att ingen vågar hyra huset om de tror att det spökar”, fortsätter Niels.

Nu är det mammas tur att fnysa. ”Då har du inte träffat oss”, säger hon, grabbar tag i en väska och fyrar av ett sådant där för högt skratt igen.

”Så sant, du har ju det som jobb så du är väl inte så värst rädd av dig.” Nils lyser upp, tydligt nöjd med mammas svar.

”Nej, du, man får inte vara rädd för det övernaturliga om man kartlägger det ockulta Sverige och skriver om hemsökta platser.” Mamma slår ut med armen. ”Det här blir perfekt.”

”Underbart, då tycker jag vi tar och inspekterar huset”, säger Nils och visar in oss i hallen.

Jag följer tyst efter mamma när Nils och Niels går in i huset och börjar visa oss runt. Det är verkligen stort, de öppnar den ena dörren efter den andra och till sist vet jag inte var jag är.

Råttan far runt som en liten galning i alla hörn och skrymslen och skäller upphetsat emellanåt.

”Han är en riktigt rättjägare, va?” säger Nils och följer Råttans framfart.

”Ja”, säger jag förvånat. ”Hur visste du det? Alla tror jämt

att han bara är vild när han egentligen letar råttor.”

”Jag är veterinär, och Niels också, så vi kan en del om djur”, svarar Nils med ett tyst skratt. ”Han är väl en jack russell terrier?”

”Rätt igen.” Det är inte många som listar ut vilken ras Råttan är. Jag ser på Nils med nya ögon och tycker genast lite mer om honom än för en stund sedan.

”Han är en mästare på att hitta råttor, det är därför han heter Råttan”, säger jag.

Just då kommer Råttan nöjt travande med en död råtta i munnen. Mamma tar den i svansen och går fram till fönstret. Hon får knuffa hårt på det innan det svänger upp med ett gnisslande.

”Verkar som om Råttan kommer att ha sysselsättning i alla fall”, säger hon och kastar ut den döda råttan genom fönstret.

Jag kan inte låta bli att fnissa, allt verkar så skruvat här.

Nils får bråttom att öppna en smal dörr som knarrar när den svänger upp.

”Nej, nu tar vi väl en sväng på övervåningen också? Där kan ni sova om ni vill, tornrummen är riktigt häftiga”, säger han och leder oss uppför en brant spiraltrappa.

När vi kommer upp står vi mitt i en stor rund hall, med fem dörrar åt olika håll.

”Dörrarna leder in till olika torn. Det är bara att välja vilka två ni vill ha som sovrum, fast ta inte det med den blå dörren, där läcker taket”, skyndar han sig att tillägga just som jag tänkte öppna den blå dörren.

”Läcker taket?” säger mamma. ”Går det inte att laga, finns det ingen byggfirma här?”

Nils skruvar på sig och mumlar något om att Lersjös enda byggfirma för närvarande är upptagen och att hyran är nedsatt på grund av ”visst renoveringsbehov”.

”Då ställer vi oss på väntelistan”, säger mamma bestämt. ”Vi kan inte ha att det regnar in.”

Nils svarar inte utan berättar vidare om husets historia och hur trevligt det ska bli att få hyresgäster igen, det var ett tag sedan.

Det luktar lite instängt i huset, så där som det gör i sommarstugor som ingen bott i på länge. Jag sniffar i luften, känner något annat också, luktar det rök? Jag sneplar på mamma, men hon verkar inte ha märkt något.

”Det var en rik man som köpte marken här någon gång på 1800-talet. Han hade visst en dröm om att bygga ett hus som skulle sträcka sig upp i himlen, det är därför det är så många torn”, pratar Nils på och nickar menande upp i taket. ”Och platsen var såklart perfekt, det här är faktiskt högsta punkten i Lersjö. Nära centrum också, trots att det ligger för sig självt.”

”Vad hände med honom då?” säger jag.

”Han flyttade ut nästan lika fort som huset stod klart. Sedan stod huset tomt i många, många år.”

”Sa han inget, bara flyttade?” säger jag.

”Nja, enligt ryktet hade han sett en flicka stå i trädgården och stirra på honom. Hon såg tydligen galen ut, med trasiga kläder och håret i en enda stor oreda. Efter det vägrade han att stanna kvar och försvann från Lersjö. Intressant, va?” säger Nils och ser förvånat fullt på mamma.

”Mycket! Så man kan säga att det var första gången de

paranormala energierna visade sig?” säger hon och jag himlar för mig själv.

”Med stor sannolikhet, ja”, säger Niels.

Just då sveper en ny slinga av den där lukten in i rummet och av någon anledning känner jag mig illa till mods.

”Känner ni? Det luktar rök”, säger jag.

”Va?” säger mamma. ”Jag kan inte känna något.”

Hon sniffar i luften och Nils och Niels gör likadant.

”Nej, jag känner inget heller, men säg till om det kommer tillbaka, då får vi ta en titt på elledningarna”, säger Niels.

Hur kan de bara stå där och låtsas som om de inte känner någon rökluft? De är nog inte så oskyldiga som de verkar. De borde dö, precis som de andra. Det här är *mitt* ställe.

Jag flämtar till. Tänkte jag precis att de borde dö? Jag ser hastigt på Nils och Niels som står där och ser helt vanliga och snälla ut.

”Alva, hallå?” säger mamma.

”Va?” Jag rycker till och vänder blicken mot mamma.

”Vi ska säga till om det börjar lukta rök här igen.”

”Visst”, muttrar jag och sniffar försiktigt i luften igen.

Det enda jag känner är den där sommarstugelukten.

”Hur kommer det sig att ni äger huset nu då? Och varför bor inte ni här?” Mamma går fram till en annan dörr och kikar in.

”Vi fick arva det. Efter mannen tog släktingar till honom över huset och så höll det på i väldigt många år, men ingen ville bo här. Det har mest stått och förfallit. Så för ett antal år sedan fick vi som sagt arva det. Tydligen var mannen släkt med Nils på långt håll och det fanns inga andra släktingar kvar i livet

så när den sista arvingen dog stod det i testamentet att Nils skulle ärva det. Men vi behövde en gård till alla våra djur och det var så mycket att renov..." Niels tystnar. "Nåja, vi köpte granngården och hyr ut det här via Airbnb. Nu hoppas vi att ni ska trivas, och billigt är det ju också."

"Fattas bara annat", säger mamma och vrider på en av kranarna i badrummet så att brunaktigt vatten forsar ut.

Nils klappar henne uppmuntrande på axeln. "Det är i alla fall ett spännande hus", säger han.

Jag kan inte annat än hålla med. Fastän jag inte tror på spöken ett enda dugg.

KAPITEL 3

NILS OCH NIELS tycker att vi i lugn och ro ska göra oss hemmastadda så de rullar iväg i sin jeep igen. När de svänger ut på grusvägen ser jag att det står *N & N veterinärpraktik* med urblekta bokstäver på bildörren och ett telefonnummer under. Det finns visst en stig genom skogen till deras gård, med bil måste man däremot ut en bit på grusvägen och ta nästa lilla väg upp till vänster.

Jag tar Råttan i famnen och sätter mig på den skrangliga verandatrappan ett slag. Han rullar ihop sig till en vit boll, borrar in nosen i mitt armveck och somnar på sekunden. Var vi än flyttat så har Råttan tyckt det varit toppen. Men så har han heller inte behövt skaffa nya vänner på alla platser han kommit till. Han är nöjd bara det finns råttor att jaga. Möss går också bra. Och det lär det inte vara någon brist på i det här huset. Jag fnissar till för mig själv och petar lite med tån på en av verandabrädorna som är grånad av ålder.

”Det här blir kanon, eller hur?” Mamma sätter sig bredvid mig och kliar Råttan på huvudet. ”Nå, vad säger du?” Hon puttar lekfullt till mig med armen och lägger sitt huvud mot min axel. Hela mitt ansikte blir fullt av rött hårkrull.

”Sen krita”, säger jag.

”Va?”

”Ordet *kanon*, mamma. Det härstammar gissningsvis från tidsperioden sen krita. Ingen säger så längre.”

Mamma skrattar bara. ”Du är fiffig, du.”

Jag orkar inte ens påpeka att fiffig är ett precis lika utdött uttryck.

”Jag menar med huset, vad tror du?” fortsätter mamma.

”Jodå, det blir väl bra”, mumlar jag.

Jag försöker låta helt ointresserad fastän jag egentligen tycker att det ska bli lite intressant att bo i det här konstiga huset. Mamma låter sig inte nedslås av mina uteblivna hurra-rop.

”Det ska bli väldigt intressant att ta reda på varför huset är hemsökt. Jag har fått tips från flera håll om att det hänt grejer här, så jag är helt säker på att det är något som rör sig på platsen. Har jag tur kan det blir flera reportagedelar och även ett bra avsnitt till podden. Du har väl lyssnat på det senaste avsnittet?”

Jag bryr mig inte om att svara. Hon vet mycket väl att jag varken läser hennes löjliga reportage eller lyssnar på hennes ännu löjligare podd, *De döda som stannade kvar*.

Hon klappar mig på armen och studsar upp.

”Nehej, nu tycker jag att vi bär in packningen och bestämmer vilka sovrum vi vill ha, vad tror du om det?”

”Visst”, säger jag. ”Ska bara gå en sväng med Råttan först.”

När Råttan hör sitt namn fjongar han upp som en sådan där spiralgubbe i en låda. Strax står han på grusgången nedanför verandan med tungan hängande ur munnen och svansen ivrigt viftande. När jag pekar mot skogen sätter han fart och far som ett vitt streck fram och tillbaka på stigen framför mig. Efter

ett par hundra meter delar sig stigen i två, och jag väljer den till vänster.

När vi promenerat en stund glesnar skogen och en gård, inramad av ett högt gallerstaket, skymtar längre fram. Innanför ligger högar med brädor och på parkeringen utanför står en vit skåpbil med texten *Söderbergs bygg*.

Mellan ett par av brädhögarna upptäcker jag någon som rör sig. Jag fångar in Råttan för att han inte ska börja skälla, och smyger närmare med honom under armen. En kille i min egen ålder håller på och leker med en stor svart hund. Eller vad gör han egentligen? Hunden sitter framför honom och verkar väldigt intresserad av något som killen håller i handen. I en klumpig rörelse kastar sig hunden på marken och rullar runt och killen slänger åt honom det där han hade i handen. Måste ha varit ätbart, för hunden ser ut att tugga på något innan den sätter sig upp för att intresserat titta på killen igen. Jag gissar att han tränar konster med den där hunden. Med ens känner jag mig lite gladare, kanske vi kan träna hundarna ihop någon gång?

”Du får välja ditt rum först”, säger mamma när jag kommer tillbaka till huset.

”Okej då”, säger jag och börjar gå uppför den smala trappan till övervåningen.

Råttan är redan uppe och står vid en av dörrarna, krafsar med tasserna och följer springan mellan tröskeln och dörren med nosen.

”Det tornet tar jag i alla fall inte”, fnissar jag. ”Det är tusen procent säkert att det finns möss där.”

Jag nickar menande mot Råttans ivriga försök att ta sig in genom dörren.

”Prova det där tornet då”, säger mamma och pekar på dörren mittemot.

Jag trycker ner handtaget och kliver rakt in i ett stort rum som är öppet ända upp till tornspetsen. Större delen av tornet är gjort av gammaldags fönster med många små rutor och vit spröjs, och solen reflekteras i glaset så hela rummet är fullt av solkatter.

Väggarna längst ner är som tur är helt vanliga, där kommer jag att kunna spika upp snören till alla mina foton. Vid fönstret står ett skrivbord och mitt på golvet två omoderna, pösiga fåtöljer med ett lågt fult brunt bord emellan. Tvärsöver rummet står en lång stega i trä lutad mot ett litet loft. Vi har hyrt möblerat precis som vi alltid gör.

”Klättra upp”, säger mamma förvåntansfullt när hon ser att jag stirrar på stegen.

Jag gör som hon säger och klättrar upp. Det här måste vara det märkligaste huset i hela Sverige. När jag sticker näsan ovanför kanten på stegen ser jag att jag har hittat sängen. En stor och bred säng är det, med gott om plats för både Råttan och mig.

”Coolt, va?” Mamma står nedanför med händerna i sidorna och ler från öra till öra.

Jag märker nog att hon vill få mig att smälta och gilla att vi ska bo här. Stegen har breda platta stegpinnar, ingen match alls för Råttan, och i ett huj har han rusat upp och rullar sig vilt skällande i sängen.

Både mamma och jag skrattar och på något sätt känns det

faktiskt kul att vi ska bo här. Ända tills mamma påminner mig om morgondagen.

”Och i morgon är det skola, det blir väl roligt med nya vänner, Alva! Det är inte längre än att du kan cykla, bussen går också förbi här så du kan ta den om du hellre vill det. Den stannar precis utanför vår lilla avtagsväg, berättade Nils.”

”Jaha.”

Lusten att skratta tvärdör.

Skola. Det hade jag lyckats förtränga. Jag undrar om mamma skulle tycka det var lika kul att flytta runt om hon också tvingades gå i ny skola hela tiden.

”Om vi hade bott kvar i mormors hus hade jag inte behövt byta skola hela jävla tiden”, säger jag, men bara jag tänker på mormors hus trycker tårarna på och rösten bryts.

Jag längtar efter mitt rum, efter trädgården, efter trappan framför ytterdörren där man kunde äta frukost i solen, efter min bästa vän Bea ... Undrar hur hon har det? Vi har inte hörts av på länge nu, har liksom tappat bort varandra lite mer för varje år som gått.

Det är fyra år sedan mormor dog och mamma packade ihop våra saker, sålde huset och körde iväg med pickupen. Fyra år sedan jag sa hej då till Bea, skolan och huset och tvingades börja leva mammas nya käcka nomadliv. Nu svämmas tårarna över, så jag vänder henne demonstrativt ryggen.

”Jag var tvungen att hitta jobb, det vet du”, säger mamma.

”Det fanns jobb hemma också, du ville bara inte ha dem. Förresten finns det något som heter jobba på distans”, säger jag.

”Jag behöver vara på platserna, uppleva det som sker, och korten sa ...”

”Korten!” fräser jag. ”På riktigt, mamma, hur fan kan du tro på en hög med idiotiska tarotkort och dessutom låta dem styra ditt liv, det är ju fullständigt sinnesrubbat.”

Jag märker att mamma står tyst bakom mig en lång stund innan hon ger upp och med en suck går ut och fortsätter till nedervåningen.

”Jag gör lite te, du kan väl komma och fika när du är klar”, ropar hon nerifrån.

Långsamt packar jag upp mina kläder ur väskan och hänger in dem i garderoben. Det känns som om jag har gjort det tusen gånger förut i tusen olika garderober. Mina böcker sorterar jag i bokstavsordning i den väggfasta vitmålade bokhyllan, och mina skrivblock och pennor lägger jag på skrivbordet, som också är vitt. Jag gräver fram den stora mappen av hård kartong och lutar den mot skrivbordsbenet. Fotona får jag hänga upp senare.

Sist brer jag ut Råttans fårskins i den ena fåtöljen och mitt eget i den andra och ställer kameraväskan med kameran och de extra objektiven bredvid. Det ser riktigt trevligt ut och Råttan rullar genast ihop sig i sin fåtölj. Det är konstigt och lite irriterande att jag nästan alltid tycker det känns rätt okej så fort mina saker kommit på plats.

Jag skakar av mig tanken och bestämmer mig för att ta lite te i alla fall. Just när jag ska gå ut genom dörren känner jag röklukten igen. Jag sniffar i luften. Vad konstigt. Jag kollar snabbt runt i rummet, kan inte se någonting. När jag går fram till ett av fönstren och försöker se om det brinner ute någonstans ser jag inget där heller.

Jag vänder mig om och börjar gå mot dörren igen, men

tvärstannar mitt i steget. I dörrens nederkant rör det sig, som om det sipprar in något grått och diffust. Rök?! Då brinner det ju! Skräcken sliter tag i mig och det enda jag kan tänka på är att vi måste ta oss ner och ut. Jag hugger tag i Råttan, kastar mig framåt och knuffar upp dörren samtidigt som jag drar upp en bit av tröjan och trycker den mot näsan och munnen för att inte dra i mig rök.

Där utanför syns absolut ingenting.

Jag drar in luft i näsan igen, känner svagt lukten av rök, men så är den borta. Bara sådär. Jag står helt stilla och försöker andas lugnt. Råttan vrider sig i mitt grepp och vill ner, men jag vågar inte släppa iväg honom.

Till sist börjar jag gå nerför trappan, hela tiden på helspänn. Jag minns att jag läst att det finns något som heter kryp-ström och att det kan orsaka både röklukt och eldsvådor. Jag tror att det stod att det oftast förekommer i hus med gamla elledningar. En snabb blick runt mig bekräftar att de gulnade ledningarna som halvhänger längs taklisterna inte är direkt moderna.

”Kände du någon röklukt alldeles nyss?” frågar jag mamma när jag kommer in i köket.

”Va? Nej, gjorde du?” Hon börjar genast sniffa i luften.

”Jag är inte säker, det kan ju ha kommit utifrån”, säger jag.

Mamma muttrar något och verkar inte särskilt imponerad över att vårt nya hus eventuellt skulle kunna förvandlas till brasa. ”Vi kanske får be Nils och Niels att se över elledningarna ändå, de är nog inte i toppskick precis”, säger hon.

”Tänk om det börjar brinna”, säger jag.

”Oroa dig inte, jag fixar det i morgon. Och vi har ju brand-

varnare, jag sätter upp allihop ikväll innan vi lägger oss”, säger mamma och häller i orimligt mycket socker i sin tekopp.

Jag lyckas äntligen slappna av och bestämmer mig för att inte tänka på eventuella eldsvådor i onödan.

KAPITEL 4

NÄSTA MORGON ÖSREGNAR det. I mitt tornrum med alla fönster känns det som att sitta mitt i himlen när regnet smattrar från alla håll. Mamma har ställt in två hinkar ifall taket skulle läcka någonstans, men det verkar helt än så länge. Råttan tittar inte ens upp när jag kravlar mig över sängkanten och nästan ramlar ner eftersom jag har glömt att jag sover flera meter upp. Morgontröttare hund finns inte. Han fortsätter bara sova med små snarkande andetag.

Jag kränger på mig jeans och tröja innan jag ställer mig vid en rund spegel som hänger bredvid dörren och börjar fläta håret stramt. Mina mörka ögon blickar tillbaka på mig från spegeln. De liknar min pappas ögon, det har jag sett på foton från när jag var liten. Jag vet inte om jag tycker det är bra eller dåligt. Det är bra eftersom det talar om vem den ena halvan som jag kommer i från är, dåligt eftersom just den halvan är lika ansvarsfull som en servett.

Min pappa "försvann" när jag bara var två år, så jag har egentligen inga minnen av honom. Och han försvann inte på det ovissa sättet. Han sa helt enkelt upp sig från jobbet som, tja, pappa, något som han tydligt tyckte var helt rimligt, och lämnade mamma med mig. Det var då vi flyttade hem till mormor.

När jag flätat klart sätter jag i ett par ljusblå hårspännen på ena sidan också. Plötsligt skiftar bilden i spegeln. Ett annat ansikte stirrar mot mig, en flickas, inramat av trassligt, rödaktigt hår. Jag skriker till och vänder mig om.

Det är ingen där.

Jag tar ett par djupa andetag, det måste ha varit inbillning. I spegeln ser jag bara mig själv igen.

Från köket luktar det redan nybryggt kaffe och två brödskeivor hoppar just upp ur brödrosten när jag kliver in. Vanliga vardagliga saker. Det lugnar mig lite.

”God morgon, hjärtat, sovit gott?”

Jag nickar och sätter mig vid bordet.

”Har det hänt något?” frågar mamma.

”Nej, hur så?”

”Du verkar inte riktigt vara dig själv.”

”Det är inget.”

Jag vet att hon studerar mig, men jag låtsas inte om det.

”Okej”, säger hon till sist och övergår till sin hurtiga röst, den där som hon tror att jag blir typ stärkt och glad av. ”Idag du, Alva, idag sätter vi fart.”

”Jaha”, säger jag utan minsta entusiasm.

”Idag ska jag göra rent hela nedervåningen”, fortsätter mamma obekymrat, ”och packa upp och ...”

”... och jag ska till skolan.”

”Vill du att jag följer med dig?” säger mamma, nu med sin snällaste röst. Hon borde nog bli skådis i stället.

Jag stönar tyst för mig själv. Att komma travande till skolan tillsammans med mamma gör absolut inte saken lättare.

”Då kan jag byta ett par ord med din nya mentor också, och titta på skolan”, fortsätter hon.

”Tack, men nej tack. Jag går själv.”

Jag bestämmer mig för att ta bussen och ställer mig vid den så kallade hållplatsen vid vår infart. Det enda som avslöjar att det är en hållplats är en skylt som ser ut att komma från urtiden där det står ”Hållplats Skralt” med rostiga bokstäver. Trots att jag har paraply blir jag blöt om byxbenen, för regnet står på tvären i blåsten som tilltar alltmer.

Bussen som dyker upp är urblekt blå och inte särskilt stor. Dörren går upp och det känns som om ett hav av ansikten möter min blick. Det är nog mest en känsla, för det kan inte vara mer än tio, femton platser och alla är inte upptagna. Jag hajar till när jag ser den där killen från i går, han med hunden. När han märker att jag ser på honom ger han mig en mörk blick, så jag skyndar mig att titta bort och sätter mig på det närmaste lediga sätet. De andras viskande och tisslande går inte att undgå, men jag låtsas som att jag inte hör.

Mamma hade i alla fall rätt om en sak, det är inte särskilt långt till skolan och jag bestämmer mig för att cykla i fortsättningen. I alla fall om det inte regnar.

Skolgården ser ut som de flesta andra skolgårdar jag hittills sett. Det står två träd, lönnar tror jag, och en gammal klätterställning i mitten. På en stolpe sitter en basketkorg med trasigt nät och längs den ena skolhusväggen växer det sådana där buskar som får mörkrosa rosor på sommaren. På parkeringen står det både bilar och några epor av varierande modell. Jag hänger på de andra från bussen och kliver in genom porten.

I korridoren är det fullt av elever i alla åldrar. De yngre leker någon tafattlek, de som är lite äldre står i grupper och pratar. När jag går förbi sänker de rösterna och tittar på mig som om jag vore en utomjording. Jag kanske skulle göra som mamma. Gå fram och säga hej. Inte smyga undan.

I en grupp står fyra tjejer som ser ut att vara i min ålder. De börjar genast flacka med blicken när de ser att jag byter riktning och kommer fram till dem.

”Hej”, säger jag.

”Hej”, säger en av dem. Hon sneglar på de andra. ”Vad vill du?” lägger hon till.

Hennes fråga låter så aggressiv och kommer så snabbt att jag först kommer av mig.

”Inget särskilt”, säger jag. ”Jag heter Alva och ska gå i åttan här, jag tänkte att ni kanske också går i den klassen.”

”Är det du som har flyttat in på Skraltbacken?” frågar en av de andra.

Hon har ljust lockigt hårburr och en trutande mun, blank av läppglans. Några spridda fniss hörs som jag försöker att inte bry mig om.

”Ja”, säger jag.

”Att du vågar! Du vet väl att det springer omkring en död flicka där och skrämmar slag på alla som försöker bo i huset?” Läppglanstjejen ser förväntansfullt på mig, som för att se om jag blir rädd.

”Jo, jag hörde något om det där”, säger jag bara.

”Det ska höras hemiska ljud om nätterna också, och det är ett skruttigt hus. De där båda nissarna ni hyr av vill ju inte ens bo där själva, ändå vägrar de sälja. Men att hyra ut till andra

går tydligen bra”, fortsätter hon. ”Det var en tjej som nästan dog när familjen bodde där en vecka, en annan gång blev en man så rädd att han hamnade på psyket.”

”Jaha, hur kunde tjejen nästan dö?” säger jag.

”Det sägs att hon låg på golvet och vred sig samtidigt som hon blev allt blekare och blåare i ansiktet, som att hon långsamt kvävdes. Inte förrän mamman fick ut henne ur huset kunde hon i sista sekunden dra in luft igen. Jag skulle aldrig våga bo där.”

”Vad var orsaken då?” fortsätter jag och känner de andras blickar på mig. Jag önskar att jag aldrig gått fram till dem.

”Ingen vet. De fick bara ur henne ett enda ord på flera dagar efter det där – *rök*.”

Längre hinner vi inte, för skolklockan ringer och alla rusar åt olika håll. Själv har jag ingen aning om vart jag ska ta vägen, så jag följer efter läppglansmunnen och de andra. Vid klassrummet står en kort, satt lärare och håller upp dörren.

”Ska du gå här?” säger han till mig när jag går förbi.

”Jag tror det.”

”Det här är åttans klassrum”, fortsätter han, skjuter upp glasögonen i pannan och tittar forskande på mig. Skjortan stramar över magen och i bröstfickan sitter en silvrig penna bredvid glasögonfodralet.

”Jag ska gå i åttan”, säger jag.

”Ah, då är det du som är den nyinflyttade, välkommen”, säger han bara och låter ögonbrynen fara upp och ner ett par gånger så glasögonen åker ner av sig själva och lägger sig tillrätta på näsan igen.

Han pekar på en ledig bänk och jag går dit och sätter mig.

”Jaha, idag får vi säga välkommen till Alva Karlsson som har flyttat hit och ska gå i vår klass. Hoppas du ska trivas med oss och med Lersjö centralskola. Jag heter Staffan Berg och är mentor i klassen. Vi kör ett upprop så du får lite koll på vad alla heter.”

Staffan Berg börjar beta av listan. När han kommer till Ida Jansson vaknar läppglansmunnen till och räcker upp en hand med rosa naglar. Det är det enda namnet jag kommer ihåg när han ropat upp alla.